

CAPUT L.

Quod peccatum originale traducatur à primo parente in posteros.

De malo quest. xv. art. 6.

Ostensum est igitur ex præmissis, non esse impossibile quod fides catholica de incarnatione filii Dei prædicat: consequens autem est ostendere, quod conveniens fuit filium Dei naturam assumere humanam. Hujus autem convenientiæ rationem Apostolus assignare videtur ex peccato originali, quod in omnes pertransit: dicit enim Roma. v. 19. Sicut per inobedientiam unius hominis peccatores constituti sunt multi, (1) ita & per unius hominis obedientiam justii constituentur multi.

Sed quia Pelagiani hæretici peccatum originale negaverunt, ostendendum est, homines cum peccato originali nasci.

Et primo quidem assumendum est quod dicitur Genes. 11. 15. Tuli Dominus Deus hominem, & posuit eum in paradiso. . . præcepitque ei dicens: Ex omni ligno paradisi comede, de ligno autem scientiæ boni & mali ne comedas: in quacumque autem die comederis ex eo, morte morieris. Sed quia Adam nec eo die quo comedit, actu mortuus est, oportet sic intelligi quod dicitur, Morte morieris, idest necessitate mori eris addictus: quod quidem frustra diceretur, si homo ex institutione suæ naturæ necessitatem moriendi haberet. Oportet igitur dicere, quod mors, & necessitas moriendi sit pœna homini pro peccato inflicta. Pœna autem non infligitur juste nisi pro culpa. In quibuscumque igitur invenitur hæc pœna, necesse est ut in eis inveniat aliquam culpam. Sed in omni homine invenitur hæc pœna, etiam à principio suæ nativitatis: ex tunc enim nascitur necessitati mortis addictus, unde & aliqui mox post nativitatem moriuntur, de utero translati ad tumulum. Ergo in eis est aliquod peccatum. Sed non peccatum actuale, quia non habent pueri usum liberi arbitrii, sine quo nihil imputatur homini ad peccatum, ut ex his quæ dicta sunt in III. Libro apparet. Necesse est igitur dicere, quod in eis sit peccatum per originem traductum. Hoc etiam expresse apparet ex verbis Apostoli Roman. v. 12. Sicut per unum hominem in hunc mundum peccatum intravit, & per peccatum mors (2) ita & in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccaverunt. Non potest autem dici, quod per unum hominem in mundum peccatum intravit per modum imitationis, quia sic peccatum non pervenisset nisi ad eos qui peccando primum hominem imitantur; & cum mors per peccatum in mundum intraverit, non perveniret mors nisi ad eos qui peccant in similitudinem primi hominis peccantis. Sed ad hoc excludendum Apostolus subdit, quod regnavit mors ab Adam usque ad Moysem etiam in eos qui non peccaverunt in similitudinem prævaricationis Adæ. Non ergo intellexit Apostolus, quod per unum hominem peccatum in mundum intraverit per modum imitationis, sed per modum originis.

2. Præterea. Si tantum secundum imitationem Apostolus loqueretur de introitu peccati in mundum, potius dixisset per diabolum peccatum intrasse in mundum quam per unum hominem, sicut expresse dicitur Sap. 11. 24. Invidiæ diaboli mors introi-

(1) Vulgata: Ita & per unius obedientiam &c. (2) Vulgata: & ita.

vit in orbem terrarum: imitantur autem illum qui sunt ex parte illius.

3. Adhuc. In Psalm. l. 7. David dicit: Ecce iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea: quod non potest intelligi de peccato actuali, cum David ex legitimo matrimonio conceptus, & natus dicatur. Oportet igitur ut hoc ad peccatum originale referatur.

4. Amplius. Job xiv. 4. dicitur: Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? nonne tu qui solus es? Ex quo manifeste accipi potest, quod ex immunditia humani seminis aliqua immunditia ad hominem ex semine conceptum perveniat: quod oportet intelligi de immunditia peccati, pro qua sola homo in iudicium deducitur: præmittitur enim: Et dignum ducis super hujusmodi aperire oculos tuos, & adducere eum tecum in iudicium? Sic igitur aliquod peccatum est quod homo contrahit ab ipsa sui origine, quod originale dicitur.

5. Item. Baptismus, & alia Sacramenta Ecclesiæ sunt quædam remedia contra peccatum, ut infra patebit. Exhibetur autem baptismus secundum communem Ecclesiæ consuetudinem pueris recenter natis. Frustra igitur exhiberetur, nisi in eis esset aliquod peccatum. Non est autem in eis peccatum actuale, quia carent usu liberi arbitrii, sine quo nullus actus homini in culpam imputatur. Oportet igitur dicere in eis esse peccatum per originem traductum, cum in operibus Dei, & Ecclesiæ nihil sit vanum, & frustra.

Si autem dicatur, quod baptismus infantibus datur, non ut à peccato mundentur, sed ut ad regnum Dei perveniant, quo perveniri non potest sine baptismo; cum Dominus dicat Joannis 111. 5. Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu Sancto, non potest introire in regnum Dei: hoc vanum est. Nullus enim à regno Dei excluditur nisi propter aliquam culpam. Finis enim omnis rationalis creaturæ est ut ad beatitudinem perveniat, quæ esse non potest nisi in regno Dei; quod quidem nihil est aliud quam ordinata societas eorum qui divina visione fruuntur, in qua vera beatitudo consistit, ut patet ex his quæ in tertio sunt ostensa. Nihil autem à fine suo deficit nisi propter aliquod peccatum. Si igitur pueri nondum baptizati ad regnum Dei pervenire non possunt, oportet dicere, esse in eis aliquod peccatum. Sic igitur secundum catholicæ fidei traditionem tenendum est, homines nasci cum peccato originali.

CAPUT LI.

Objectiones contra peccatum originale.

SUNT autem quædam adhuc quæ veritati adversari videntur.

1. Peccatum enim unius aliis non imputatur ad culpam: unde Ezech. xviii. dicitur, quod filius non portat iniquitatem patris: & hujus ratio est quia non laudamur, neque vituperamur nisi ex his quæ in nobis sunt. Hæc autem sunt quæ nostra voluntate committimus. Non igitur peccatum primi hominis toti humano generi imputatur.

Si vero quis dicat, quod uno peccante, omnes peccaverunt in ipso, ut Apostolus dicere videtur; & sic uni non imputatur peccatum alterius, sed suum peccatum: hoc etiam, ut videtur, stare non potest. Quia illi qui ex Adam nati sunt, quando Adam pec-

cavit, in eo nondum erant actu, sed virtute tantum, sicut in prima origine. Peccare autem cum sit agere, non competit nisi existenti in actu. Non igitur in Adam omnes peccavimus.

mine peccante alii peccatores nascantur.

8. Præterea. Filii magis simulantur proximis parentibus quam remotis. Contingit autem quod proximi parentes sunt sine peccato, & in actu generationis nullum peccatum committitur. Non igitur propter peccatum primi parentis peccatores omnes nascuntur. Deinde si peccatum à primo homine in aliis derivatum est; majoris autem virtutis in agendo est bonum quam malum, ut supra cap. xii. III. Lib. ostensum est; multo magis satisfactio Adæ, & justitia ejus per eum ad alios transivit.

9. Adhuc. Si peccatum primi hominis per originem propagatur in posteros, pari etiam ratione peccata aliorum parentum ad posteros deveniunt; & sic semper posteriores essent magis onerati peccatis quam priores: quod præcipue ex hoc sequi necesse est, si peccatum transit à parente in prolem, & satisfactio transire non potest.

CAPUT LII.

Solutio objectionum positarum.

Ad horum igitur solutionem præmittendum est, quod peccati originalis in humano genere probabiliter quædam signa apparent. Cum enim Deus humanorum actuum sic curam gerat ut bonis operibus præmium, & malis pœnam retribuatur, ut in superioribus est ostensum; ex ipsa pœna possumus certificari de culpa. Patitur autem communiter humanum genus diversas pœnas & corporales, & spirituales. Inter corporales potissima est mors, ad quam omnes aliæ tendunt, & ordinantur, scilicet fames, sitis, & alia hujusmodi. Inter spirituales autem est potissima debilitas rationis, ex qua contingit quod homo difficulter pervenit ad veri cognitionem, & de facili labitur in errorem, & appetitus bestiales omnino superare non potest, sed multoties obnubilatur ab eis.

Posset tamen aliquis dicere, hujusmodi defectus tam corporales, quam spirituales non esse pœnales, sed naturales defectus ex necessitate materiæ consequentes. Necesse est enim corpus humanum, cum sit ex contrariis compositum, corruptibile esse, & sensibile appetitum in ea quæ sunt secundum sensum delectabilia moveri, quæ interdum sunt contraria rationi; & intellectum possibilem, cum sit in potentia ad omnia intelligibilia, nullum eorum habens in actu, sed ex sensibus natum ea acquirere, difficulter ad scientiam veritatis pertingere, & de facili propter phantasmata à vero deviare.

Sed tamen si quis recte consideret, satis probabiliter poterit æstimare, divina providentia supposita, quæ singulis perfectionibus congrua perfectibilia coaptavit, quod Deus superiorem naturam inferiori ad hoc conjunxit, ut ei dominaretur; & si quod hujus domini impedimentum ex defectu naturæ contingeret, ejus speciali, & supernaturali beneficio tolleretur, ut scilicet cum anima rationalis sit altioris naturæ quam corpus, tali conditione credatur corpori esse conjuncta quod in corpore aliquid esse non possit contrarium animæ, per quam corpus vivit; & similiter si ratio in homine appetitui sensuali conjungitur, & aliis sensitivis potentiis, quod ratio à sensitivis potentiis non impediatur, sed magis eis dominetur. Sic igitur secundum doctrinam fidei ponimus hominem à principio taliter esse institutum quod quamdiu ratio hominis Deo esset subiecta, & inferiores vires ei sine impedimento deservirent, & corpus ab

ab eius subiectione impediri non posset per aliquod impedimentum corporale, Deo, & sua gratia supplente quod ad hoc perficiendum natura minus habebat; ratione autem aversa a Deo, & inferiores vires a ratione repugnarent, & corpus vitæ, quæ est per animam, contrarias passiones suscipere. Sic igitur huiusmodi defectus quamvis naturales homini videantur absolute considerando humanam naturam ex parte eius quod est in ea inferius, tamen considerando divinam providentiam, & dignitatem superioris partis humanæ naturæ, satis probabiliter probari potest huiusmodi defectus esse penales: & sic colligi potest, humanum genus peccato aliquo originaliter esse infectum.

1. His igitur visis, respondendum est ad ea quæ in contrarium sunt objecta. Non enim est inconveniens, quod uno peccante, peccatum in omnes dicimus per originem esse propagatum, quamvis unusquisque ex proprio actu laudetur, vel vituperetur, ut prima ratio procedebat. Aliter enim est in his quæ sunt unius individui, & aliter in his quæ sunt totius naturæ speciei. Nam participatione speciei sunt plures homines velut unus homo, ut Porphyrius dicit. Peccatum igitur quod ad aliquod individuum, sive personam hominis pertinet, alteri non imputatur ad culpam nisi peccanti, eo quod personaliter unus ab alio divisus est. Si quod autem peccatum est quod ipsam naturam speciei respiciat, non est inconveniens quod ex uno propagetur in alterum; sicut & natura speciei per unum aliis communicatur. Cum autem peccatum malum quoddam sit rationalis naturæ, malum autem sit privatio boni, secundum illud bonum quod privatur, iudicandum est peccatum aliquod ad naturam communem, vel ad aliquam personam propriam pertinere. Peccata igitur actualia, quæ communiter ab hominibus aguntur, adimunt aliquod bonum personæ peccantis, puta gratiam, & ordinem debitum partium animæ: unde personalia sunt, nec uno peccante alteri imputatur. Primum autem peccatum primi hominis non solum peccantem destituit proprio & personali bono, scilicet gratia, & debito ordine animæ, sed etiam bono ad naturam communem pertinente: ut enim supra dictum est, sic natura humana fuit instituta in sui primordio, quod inferiores vires perfecte rationi subicerentur, ratio Deo, & animæ corpus, Deo per gratiam supplente id quod ad hoc deerat per naturam. Huiusmodi autem beneficium quod a quibusdam originalis iustitia dicitur, sic primo homini collatum fuit, ut ab eo simul cum natura humana propagaretur in posteros. Ratione autem per peccatum primi hominis se subtrahente a subiectione divina, subsecutum est quod nec inferiores vires perfecte rationi subiciantur, nec animæ corpus: & hoc non tantum in primo peccante, sed idem defectus communis pervenit ad posteros, ad quos etiam dicta originalis iustitia perventura erat. Sic igitur peccatum primi hominis a quo omnes alii secundum doctrinam fidei sunt derivati, & personale fuit, in quantum ipsum primum hominem proprio bono privavit, & naturale, in quantum abstulit sibi, & suis posteris consequenter beneficium collatum toti humanæ naturæ. Sic igitur huiusmodi defectus in aliis consequens ex primo parente, etiam in aliis rationem culpæ habet, prout omnes homines computantur unus homo per participationem naturæ communis. Sic enim invenitur voluntarium huiusmodi peccatum voluntate primi parentis, quemad-

(1) Al. prædicti defectus naturalem originem traducunt.

modum & actio manus rationem culpæ habet ex voluntate primi moventis, quod est ratio; ut sic æstimantur in peccato naturæ diversi homines quasi naturæ communis partes, sicut in peccato personali diversæ unius hominis partes.

2. Secundum hoc igitur verum est dicere, quod uno peccante, omnes peccaverunt in ipso, ut Apostolus dicit Rom. v. secundum quod secunda ratio proponebat, non quod essent actu in ipso alii homines, sed virtute, sicut in originali principio: nec dicuntur peccasse in eo quasi aliquem actum exercentes, sed in quantum pertinent ad naturam ipsius, quæ per peccatum corrupta est.

3. Nec tamen sequitur, si peccatum a primo parente propagatur in posteros, cum subjectum peccati sit anima rationalis, quod anima rationalis simul cum semine propagetur secundum processum tertie rationis. Hoc enim modo propagatur hoc peccatum naturæ quod originale dicitur, sicut & ipsa natura speciei, quæ quamvis per animam rationalem perficitur, non tamen propagatur cum semine, sed solum corpus ad susceptionem talis animæ aptum natum, ut in secundo Lib. cap. lxxxvi. ostensum est.

4. Et licet Christus a primo parente secundum carnem descenderit, non tamen iniquationem originalis peccati incurrit, ut quarta ratio concludebat: quia materiam humani corporis solum a primo parente suscepit; virtus autem formativa corporis eius non fuit a primo parente derivata, sed fuit virtus Spiritus Sancti, ut supra cap. xlvi. ostensum est: unde naturam humanam non ab Adam accepit sicut ab Agente, licet eam de Adam suscepit sicut de materiali principio.

5. Considerandum est etiam, quod (1) prædicti defectus per naturalem originem traducuntur ex eo quod natura destituta est auxilio gratiæ, quod ei fuerat in primo parente collatum, ad posteros simul cum natura derivandum: & quia hæc destitutio ex voluntario peccato processit, defectus consequens suscipit culpæ rationem. Sic igitur defectus huiusmodi & culpabiles sunt per comparisonem ad principium, quod est peccatum Adæ; & naturales sunt per comparisonem ad naturam iam destitutam: unde & Apostolus dicit ad Ephes. 11. 3. *Erant natura filii iræ.* Et per hoc solvitur ratio quinta.

6. Patet igitur secundum prædicta quod vitium originis, ex quo peccatum originale causatur, provenit ex defectu alicujus principii, scilicet gratuiti doni quod naturæ humanæ in sui institutione fuit collatum: quod quidem donum quodammodo fuit naturale, non quasi ex principiis naturæ causatum, sed quia sic fuit homini datum, ut simul cum natura propagaretur. Objectio autem sexta procedebat secundum quod naturale dicitur quod ex principiis naturæ causatur.

7. Procedit etiam septima ratio per modum eundem de defectu principii naturalis, quod pertinet ad naturam speciei. Quod enim ex defectu huius naturalis principii provenit, accidit ut in paucioribus; sed defectus originalis peccati provenit ex defectu principii superadditi principio speciei, ut dictum est.

8. Sciendum est etiam, quod in actu generativæ virtutis non potest esse vitium de genere actualis peccati, quod ex voluntate singularis personæ dependet, eo quod actus generativæ virtutis non obedit rationi, vel voluntati, ut octava ratio procedebat; sed vitium originalis culpæ, quæ ad naturam pertinet, nihil prohibet

in actu generativæ potentie inveniri, cum & actus generativæ potentie naturales dicantur.

9. Quod vero non objicitur, de facili solvi potest secundum præmissa. Per peccatum enim non tollitur homini bonum naturæ quod ad speciem naturæ pertinet: sed bonum naturæ, quod per gratiam superadditum fuit, potuit per peccatum primi parentis auferri, ut supra dictum est.

10. Patet etiam ex eisdem de facili solutio ad decimam rationem. Quia cum privatio, & defectus sibi invicem respondeant, ea ratione in peccato originali filii parentibus simulantur qua etiam donum a principio naturæ præstitum fuisset a parentibus in posteros propagatum: quia licet ad rationem speciei non pertineret, tamen ex divina gratia datum fuit primo homini ut ab eo in totam speciem derivandum. Similiter peccatum per quod illud bonum privatur, in totam speciem derivatur.

11. Considerandum est etiam, quod licet aliquis per gratiæ sacramenta sic ab originali peccato mundeatur ut ei non imputetur ad culpam, quod est personaliter ipsum a peccato originali liberari, non tamen totaliter sanatur: & ideo secundum actum naturæ peccatum originale transmittitur in posteros. Sic igitur in homine generante, in quantum est persona quædam, non est originale peccatum, & contingit etiam in actu generationis nullum esse actuale peccatum, ut undecima ratio proponebat; sed in quantum homo generans est naturæ generationis principium, infectio originalis peccati, quod naturam respicit, in eo manet, & in actu generationis ipsius.

12. Sciendum etiam est, quod peccatum actuale primi hominis in naturam transivit, quia natura in eo erat beneficio naturæ præstito adhuc perfecta; sed per peccatum ipsius natura hoc beneficio destituta, actus eius simpliciter naturalis fuit: unde non potuit satisfacere pro tota natura, neque bonum naturæ reintegrare per suum actum; sed solum satisfacere aliquid potuit pro eo quod ad ipsius personam spectabat. Ex quo patet solutio ad duodecimam rationem.

13. Similiter autem & ad tertiam decimam: quia peccata posteriorum parentum inveniunt naturam destitutam beneficio primitus ipsi naturæ concessor: unde ex eis non sequitur aliquis defectus qui propagetur in posteros, sed solum qui personam peccantis inficiat.

Sic igitur non est inconveniens, neque contra rationem, peccatum originale in hominibus esse, ut Pelagianorum hæres confundatur, quæ peccatum originale negavit.

CAPUT LIII.

Rationes quibus videtur probari quod non fuit conveniens Deum incarnari.

Quia vero incarnationis fides ab infidelibus stultitia reputatur, secundum illud Apostoli I. Cor.

1. 21. *Placuit Deo per stultitiam prædicationis salvos facere credentes*: stultum autem videtur aliquid prædicare, non solum quia est impossibile, sed etiam quia est indecens; insistent infideles ad incarnationis impugnationem, non solum nitentes ostendere esse impossibile quod fides catholica prædicat, sed etiam incongruum esse, & divinam bonitatem non decere.

1. Est enim divinæ bonitati conveniens ut omnia stultum ordinem teneant. Est autem hic ordo rerum ut Deus sit super omnia exaltatus, homo autem inter infimas creaturas contineatur. Non igitur decet divinam majestatem humanæ naturæ uniri.

2. Item. Si conveniens fuit Deum hominem fieri,

oportuit hoc esse propter aliquam utilitatem inde provenientes. Sed quæcumque utilitas detur, cum Deus omnipotens sit, hanc utilitatem producere potuit sola sua voluntate. Cum igitur unumquodque fieri conveniat quam brevissime potest, non oportuit quod Deus propter huiusmodi utilitatem humanam naturam sibi uniret.

3. Adhuc. Quum Deus sit universalis omnium causa, ad utilitatem totius universitatis rerum eum præcipue intendere oportet. Sed assumptio humanæ naturæ solum ad utilitatem hominis pertinet. Non igitur fuit conveniens quod si alienam naturam Deus assumere debuerit, quod solum naturam humanam assumpserit.

4. Amplius. Quanto aliquid est alicui magis simile, tanto ei convenientius unitur. Deo autem similior, & propinquior est angelica natura quam humana. Non igitur conveniens fuit assumere naturam humanam, angelica prætermissa.

5. Item. Id quod est principium in homine, est intelligentia veritatis: in quo videtur homini impedimentum præstari, si Deus humanam naturam assumpsit: datur enim ei ex hoc erroris occasio, ut consentiat his qui posterunt Deum non esse super omnia corpora exaltatum. Non igitur hoc ad humanam naturam utilitatem conveniebat quod Deus humanam naturam assumeret.

6. Item. Experimento discere possumus, quod circa incarnationem Dei plurimi errores sunt exorti. Videtur igitur humanæ saluti conveniens non fuisse quod Deus incarnaretur.

7. Adhuc. Inter omnia quæ Deus fecit, istud videtur esse maximum quod ipsemet carnem assumpserit. Ex maximo autem opere maxima debet expectari utilitas. Si igitur incarnatio Dei ad salutem hominum ordinatur, videtur fuisse conveniens quod ipse totum humanum genus salvasset; quum etiam omnium hominum salus videatur esse competens utilitas pro qua tantum opus fieri debuisset.

8. Amplius. Si Deus propter salutem hominum humanam naturam assumpsit, videtur fuisse conveniens ut ejus Divinitas hominibus per sufficientia indicia manifestaretur. Hoc autem non videtur contigisse: nam per aliquos alios homines solo auxilio divinæ virtutis, absque unione Dei ad eorum naturam, inveniuntur similia miracula esse facta, vel etiam majora quam fecerit Christus. Non igitur videtur Dei incarnatio sufficienter procurata fuisse ad humanam salutem.

9. Præterea. Si hoc necessarium fuit humanæ saluti quod Deus carnem assumeret, quum a principio mundi homines fuerint, videtur quod a principio mundi humanam naturam assumere debuit, & non quasi in fine temporum: videtur enim omnium præcedentium hominum salus prætermissa fuisse.

10. Item. Pari ratione usque ad finem mundi debuisset cum hominibus conversari, ut homines sua presentia erudiret, & gubernaret.

11. Adhuc. Hoc maxime hominibus utile est, ut futuræ beatitudinis in eis spes fundetur. Hanc autem spem magis ex Deo incarnato concepisset, si carnem immortalem, & impassibilem, & gloriosam assumpsisset, & omnibus ostendisset. Non igitur videtur fuisse conveniens quod carnem mortalem, & etiam infirmam assumpserit.

12. Amplius. Videtur fuisse conveniens ad ostendendum quod omnia quæ in mundo sunt, sint a Deo, quod ipse abundantia rerum mundanarum usus fuisset, in divitiis, & in maximis honoribus vivens.